

Romská literatura v ČR

Počátky literární tvorby

- Spojeny se Svazem Cikánů-Romů a jeho časopisem Romano l'il (1970-1973)
- Podpora ze strany Mileny Hübschmannové
- Autoři bez vyššího vzdělání
- Motivační prvky:
 - etnická emancipace
 - snaha zachytit zanikající kulturu
 - jazyková emancipace (české a romské texty)

- Náměty a žánry:
 - dosavadní neexistence romské a neznalost české psané literatury => volnost, žánrová neukotvenost, prozaická tvorba
 - pohádky, vyprávění ze života, vzpomínky
 - drama – výjimka
- Tera Fabiánová (1930-2007)
- Elena Lacková (1921-2001)
- Andrej Giňa (*1936)

1973-1989

- Knihy:

- 3 publikace zahrnující dílo romských autorů
- Výbor romské poezie Roman giľa/Romské písně (1979)
- Próza sesbíraná MH pouze v rukopisu

- Český rozhlas:

- Čtení děl předními českými herci
- 1988 divadelní hra Eleny Lackové Žuzika

- Souvislost se vznikem romských tanečních, hudebních i dramatických souborů
- Provázanost na MH
- Náměty a žánry:
 - básnická tvorba inspirovaná hudební
 - tradice vs. současnost, romská vs. česká kultura
- Margita Reiznerová (*1945)
- Ilona Ferková (*1956)
- Vojtěch Fabián (1947-2009)
- Emil Cina (1947-2013)

90. léta 20. století

- Další „renesance“ jazyka:
 - časopisy a noviny
 - nakladatelství Romani čhib (Margita Reiznerová), romské křesťanské sdružení Matice romská (Vlado Oláh)
 - „nadšenecká“ aktivita => neznámá nakladatelství, špatná distribuce
- Gejza Demeter (*1947)
- Vlado Oláh (1947-2012)

- Od počátku 21. století
- prosazení některých autorů v zavedených nakladatelstvích x omezené publikování v časopisech
- Internet – aktivity na podporu začínajících autorů, nakladatelství Kher (od 2012)
- bez větší provázanosti s MH, česko-romská spolupráce, ocenění
- jazyk – jen jeden nebo bilingvní
- Náměty a žánry:
 - próza i poesie
 - současná problematika, filozofické náměty, životní příběhy, humor a nadsázka

- Gejza Horváth (*1948)
- Irena Eliášová (*1953)
- Erika Olahová (*1957)
- Eva Danišová (*1959)

Literatura

- Druhá směna. Jak využívat literaturu Romů ve výuce na 2. stupni ZŠ. Praha: Romea, 2012.